

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ МЕХАНІКИ, ЕНЕРГЕТИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ ТА БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор
ФІЛИВ І.М.
31 серпня 2023р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ

спеціальність 274 «Автомобільний транспорт»
(шифр і назва спеціальності)

Львів 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни **БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ** для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 274 «Автомобільний транспорт»

Розробники: доценти Городецький І.М., Тимочко В.О.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри **Управління проектами та безпеки виробництва**

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри **Управління проектами та безпеки виробництва**

_____ Тимочко В.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії (ради) факультету механіки та енергетики

Протокол від “ 30 ” _серпня_ 2023 р. № 1

Голова методичної комісії _____ (Ковалишин С.Й.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань 27 «Транспорт»
(шифр і назва)

Спеціальність: 274 «Автомобільний транспорт»
(шифр і назва)

Характеристика навчальної дисципліни: Обов'язкової компоненти загальної підготовки

Кількість кредитів 4

Загальна кількість годин – 120

Вид контролю: екзамен.

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 4

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 54%

для заочної форми навчання – 20%

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Безпека життєдіяльності.

Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності людини і охорони праці.

1. Актуальність і завдання курсу.
2. Класифікація небезпек.
3. Означення і вимірювання ризику.
4. Методологія дослідження ризику.

Тема 2. Анатомо-фізіологічна надійність людини.

1. Людський фактор в проблемі безпеки.
2. Поняття про аналізатори (механізм сприйняття інформації).
3. Спільні властивості аналізаторів.
4. Зоровий аналізатор, освітлення та колір.
5. Слуховий аналізатор і дія шуму на людину.

Тема 3. Психологічна надійність людини.

1. Методи оцінки психологічних особливостей людини. Психодіагностичний метод (тестування).
2. Основні психологічні особливості людини з точки зору безпеки життєдіяльності.

Тема 4. Фактори, які знижують працездатність.

1. Психічна травма /конфлікти/. Алкоголь і алкоголізм. Наркотики і наркоманія.
2. Нікотин і ніотиноманія. Втома і перевтома. Хворобливі стани /захворювання/.
3. Особливості психофізіологічного стану підлітків, жінок та людей похилого віку.

Тема 5. Шляхи підвищення якості життєдіяльності людини. Поняття про систему громадського здоров'я. Оздоровча фізична культура. Медико-біологічні засоби. Психологічні засоби. Профвідбір і профорієнтація.

Тема 6. Довкілля і безпека життєдіяльності людини (природні стихійні лиха).

1. Класифікація стихійних лих та етапи боротьби з ними.
2. Промениста енергія Сонця і життєдіяльність людини.
3. Сильні вітри. Атмосферні розряди.

Тема 7. Рятувальні роботи в районах стихійних лих. Антропогенні екологічні катастрофи.

1. Поняття про систему цивільного захисту. Рятувальні і невідкладні роботи при ліквідації наслідків землетрусу.
2. Дії в районі урагану.

3. Рятувальні роботи за умов повені.
4. Ліквідація осередків масових пожеж.

Розділ 2. Охорона праці

Тема 8. Організаційні і правові питання охорони праці.

1. Поняття і предмет охорони праці. Основні поняття, терміни і визначення в галузі охорони праці.
2. Етапи розвитку і сучасний стан охорони праці і виробничого травматизму в Україні.
3. Основні законодавчі та інші нормативно-правові акти з охорони праці.
4. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці.
5. Організація системи безперервного навчання в галузі охорони праці.
6. Розслідування та облік нещасних випадків, профзахворювань та аварій на виробництві.
7. Аналіз та прогнозування виробничого травматизму та профзахворювань на виробництві.

Тема 9. Основи виробничої санітарії.

1. Основні вимоги законодавчих та нормативно – правових актів щодо забезпечення громадського здоров'я.
2. Класифікація шкідливих речовин. Класифікація умов праці і їх вплив на працездатність людини.
3. Характеристика енергетичних небезпечних факторів виробничих процесів та організація заходів з усунення їх шкідливого впливу.
3. Планування території, виробничих приміщень і робочих приміщень.
4. Паспортизація санітарно-технічного стану підприємств

Тема 10. Вентиляція та опалення виробничих приміщень.

1. Природна вентиляція.
2. Механічна вентиляція.
3. Визначення обміну повітря у виробничих приміщеннях.
4. Методика розрахунку системи вентиляції.
5. Опалення виробничих приміщень.

Тема 11. Освітлення виробничих приміщень.

1. Основні світлотехнічні характеристики і гігієнічні вимоги до освітлення.
2. Природне освітлення.
3. Штучне освітлення.

Тема 12. Загальні вимоги безпеки праці під час експлуатації технологічного обладнання

1. Технічні засоби забезпечення безпеки праці.
2. Безпека праці при експлуатації систем і посудин, що працюють під тиском.
3. Безпека основних виробничих процесів у галузі АТ.

Тема 13. Електробезпека.

1. Дія електричного струму на організм людини.
2. Класифікація електроустановок і приміщень за електробезпекою.
3. Аналіз умов ураження людини електричним струмом
4. Забезпечення електробезпеки.
5. Електрозахисні засоби і запобіжне пристосування.
6. Надання першої долікарської допомоги ураженому електричним струмом.

Тема 14. Основи пожежної безпеки

1. Пожежонебезпечні властивості речовин і матеріалів та пожежовибухонебезпечність об'єкта.
2. Способи і засоби гасіння пожежі
3. Система попередження і запобігання пожежам.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
Розділ 1. Безпека життєдіяльності												
Тема 1	5	1		2		2	5	1			4	
Тема 2	7	1		4		2	7	1	1		5	
Тема 3	9	1		6		2	9	1	1		7	
Тема 4	7	1				6	7	1	1		5	
Тема 5	6	1				5	6		1		5	
Тема 6	5	1		2		2	5		1		4	
Тема 7	6	1				5	6	1			5	
Розділ 2. Охорона праці												
Тема 8	11	1		6		4	11	1	1		9	
Тема 9	5	1		2		2	5	1			4	
Тема 10	7	1		2		4	7	1	1		5	
Тема 11	5	1		2		2	5	1	1		3	
Тема 12	6	1				5	6	1			5	
Тема 13	6	1				5	6		1		5	
Тема 14	5	1		2		2	5		1		4	
Усього	90	14		28		48	90	10	10		70	
Іспит	30					30	30				30	
Усього годин	120	14		28		78	120	10	10		100	

4. Перелік лабораторних (практичних) занять

№ теми	№ лаб. роб.	Назва лабораторних робіт	Кількість годин
1	1	Дії при загрозі або під час терористичного акту	2
2	2	Методи визначення працездатності людини	2
	3	Визначення біоритмічного типу працездатності і критичних днів людини	2
3	4	Вивчення особливостей темпераменту людини	2
	5	Визначення спрямованості інтересів до одного з типів професій	2
	6	Методи вивчення властивостей уваги	2
4-7	7	Особливості виникнення та аналіз небезпек природного та техногенного характеру	2
8	8	Правові і нормативно-технічні документи з охорони праці	2
	9	Навчання, інструктаж і перевірка знань працівників з питань охорони праці та пожежної безпеки	2
	10	Методика складання інструкцій з охорони праці та пожежної безпеки	2
9	11	Дослідження мікроклімату в приміщенні і на робочих місцях	2
10	12	Дослідження роботи вентиляційної установки	2
11-13	13	Дослідження природного виробничого освітлення	2
14	14	Вивчення будови, призначення, використання і обслуговування вогнегасників	2
Всього			28

5. Теми, питання та завдання, винесені на самостійне вивчення

№ з/п	Назва теми
1	Структура сайту Державної служби України з питань праці.
2	Українська національна система тіловиховання людини.
3	Структура сайту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
4	Організація евакуації населення.
5	Правила пожежної безпеки в житлових будинках
6	Кодування нормативних актів з охорони праці.
7	Види електричних травм.
8	Фізіологічні особливості різних видів діяльності.
9	Блок-схема процесу формування та виникнення травмонебезпечних ситуацій.
10	Структура Правил охорони праці на автомобільному транспорті.

6. Методи навчання

1. Словесні методи: (розповідь, пояснення, бесіда, лекція та ін.)

2. Наочні методи: – ілюстрація (картини, схеми, таблиці, моделі тощо).

- демонстрування: навчальна телепередача, кіно-відеофільм чи його фрагмент; діюча модель, дослід; експеримент тощо.

3. Практичні методи: дослід, вправи, лабораторні та практичні роботи, реферати та ін.

7. Методи контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).

2. Письмова аудиторна та поза аудиторна робота (розв'язування задач і прикладів, складання тез, виконання креслень, схем, підготовка відповідей, рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо)).

3. Практична перевірка (проведення різних вимірів, здійснення складання, розробка документації, виконання практичної роботи, аналіз виробничої інформації та професійних завдань, ділові ігри тощо).

4. Стандартизований контроль (тести).

Види контролю: Поточний контроль, проміжна та семестрова атестація.

8. Очікувані результати навчання

За результатами вивчення обов'язкової компоненти загальної підготовки ОКЗЗ (Безпека життєдіяльності та охорона праці) здобувачі вищої освіти отримують компетентності: ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Здатність здійснювати безпечну діяльність. ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів автомобільного та їх систем. ФК 6. Здатність розробляти з урахуванням безпекових, економічних, екологічних та естетичних параметрів технічні завдання і технічні умови на проектування об'єктів автомобільного транспорту, його систем та окремих елементів; складати плани розміщення устаткування, технічного оснащення та організації робочих місць, розраховувати завантаження устаткування та показники якості технологічних процесів.

Програмні результати навчання. ПРН 8. Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів. ПРН 9. Аналізувати та оцінювати об'єкти автомобільного транспорту, їх системи та елементи. ПРН 14. Аналізувати технологічні процеси експлуатації, обслуговування й ремонту

об'єктів автомобільного транспорту. ПРН 22. Здійснювати адміністративне діловодство, документування та управління згідно нормативно-правових актів, інструкцій та методик.

9. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота (разом 50 балів)														Підсумковий тест (екзамен)	Сума
розділ 1							розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	50	100
3	4	4	3	4	4	3	4	4	3	3	4	4	3	балів	

T1, T2 ... T14 – теми лабораторних занять

10. Методичне забезпечення

1. Безпека життєдіяльності та охорона праці: ПРАКТИКУМ / укладачі Тимочко В.О., Городецький І.М., Березовецький А.П. та ін. Львів: Сполом. 2022. 376 с.

11. Рекомендована література

Базова

2. Пістун І. П., Березовецький А. П., Городецький І. М. Охорона праці на автомобільному транспорті : навч. посіб. Львів: Тріада плюс, 2009. 320 с.
3. Охорона праці (гігієна праці та виробнича санітарія): навчальний посібник / Пістун І.П., Березовецький А.П., Тимочко В.О., Городецький І.М.; за ред. І.П.Пістуна. Львів: Тріада плюс, 2017. Ч.1. 620 с.; 2015. Ч.11. 224 с.

Допоміжна

4. Пістун І.П., Хомяк Й.В., Хомяк В.В. Охорона праці на автомобільному транспорті: Навч. посібник. 2-ге вид. Суми: Університетська книга, 2015. 375 с.
5. Войналович О., Марчишина Є., Кофто Д. Охорона праці в галузі. Автомобільний транспорт. Підручник. К.: Цент навчальної літератури, 2018. 695 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси — [книжковий фонд](#), періодика та фонди на [електронних носіях](#) бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.
2. Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет з переліком сайтів:
3. Віртуальна система навчання ЛНУП: <https://moodle.lnup.edu.ua/course/view.php?id=3450>.
4. Правила охорони праці на автомобільному транспорті. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1299-12#Text>;
5. Закон України Про охорону праці. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>;
6. Кодекс законів про працю України / Документ 322-08. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>;
7. <http://www.dsp.gov.ua> – Офіційний сайт державної служби України з питань праці.